

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Master of Science in de pedagogische wetenschappen

Opties:

- Onderwijs- en opleidingskunde
- Sociale en culturele pedagogiek
- Orthopedagogiek

Faculteit Psychologie en
Pedagogische Wetenschappen

Pedagoog worden: meer dan ooit een uitdagende opgave

Pedagogen worden tegenwoordig geconfronteerd met grote uitdagingen. De veranderingen in de rol en beschikbaarheid van kennis en de (r)evoluties in de media, de technologieën en de wetenschappen vragen om een sterke wetenschappelijke basis, een juiste onderzoeksgerichte houding én de juiste omgang met de vele uitdagingen die zich stellen. In de masteropleiding ga je in op de veelzijdige benaderingen van mens en maatschappij, op opvoedings- en

vormingsmodellen en de relatie daartussen. Je leert het pedagogisch handelen te begrijpen en te optimaliseren in functie van de begeleiding van individuen, groepen, instellingen en beleidsinstanties. Je krijgt pedagogische denkkaders, methoden en technieken aangereikt die je in staat stellen een pedagogisch probleem op een wetenschappelijk verantwoorde manier te benaderen en concrete pedagogische praktijken te ontwerpen.

Master in de pedagogische wetenschappen

In de pedagogische wetenschappen staat de studie van opvoeding, onderwijs, opleiding en vorming centraal. Je verdiept je grondig in pedagogische theorieën, fenomenen en praktijken en in de ontwikkeling van het pedagogische denken en handelen doorheen de geschiedenis en binnen verschillende culturen.

Tijdens je masteropleiding krijg je de kans om je verder te verdiepen in een van de specifieke domeinen van de pedagogische wetenschappen. Je masterprogramma bestaat dan ook grotendeels uit richtingspecifieke opleidingsonderdelen, de masterproef en stage. Naast een pakket gemeenschappelijke opleidingsonderdelen specialiseer je je in een van de volgende domeinen:

In de **optie onderwijs- en opleidingskunde** staat het optimaliseren van leer- en vormingsprocessen centraal. De opleiding wordt gekenmerkt door een brede expertise in alle scholings- en vormingscontexten: van opleidingen in (hoge)scholen en bedrijven tot de opvang van baby's en peuters, van inzichten in wat zich in het leren afspeelt tot het begrijpen van de bepalende factoren in de samenleving. Er is eveneens een nauwe band tussen theorie en praktijk. Je leert geen recepten, maar zelf de situaties te analyseren en oplossingen te ontwerpen.

De **optie sociale en culturele pedagogiek** buigt zich over maatschappelijke en culturele uitdagingen vanuit de interesse hoe mensen hun samenleven vorm (kunnen) geven. In de actuele maatschappelijke context dringt de vraag hoe samen te leven met kinderen, ouderen, probleemjongeren, verschillende culturen, vreemden, mensen met een functiebeperking ... zich steeds uitdrukkelijker op. Ook maatschappelijke fenomenen zoals drugs, een gsm, internet, Facebook ... roepen vragen op. Als sociaal en cultureel pedagoog denk je na over eigentijdse vormen van educatie en samenleven. Je wordt uitgedaagd om praktijken te ontwerpen die leiden tot reële veranderingen in het persoonlijk en maatschappelijk leven.

De **optie orthopedagogiek** heeft als focus de studie van problematische opvoedingssituaties. Deze afstudeerrichting bereidt je voor op handelingen die de preventie en diagnostiek van en de interventie bij problematische opvoedingssituaties tot doel hebben. Daarbij wordt aandacht besteed aan zowel de kind-, gezins- als omgevingsaspecten die een verklaring kunnen bieden voor problemen in opvoeding, onderwijs en begeleiding, of die voorwerp van interventies kunnen zijn. Verschillende orthopedagogische begeleidings- en behandelingsprogramma's komen aan bod en dit voor diverse doelgroepen: kinderen, jongeren en volwassenen met gedragsproblemen, leerproblemen, ontwikkelingsstoornissen, functiebeperkingen, en gezinnen met opvoedingsvragen en -problemen.

Extra informatie vind je op

www.kuleuven.be/toekomstigestudenten/studieaanbod/masters/opleidingen/pedagogische.htm

Toelatingsvoorwaarden

Rechtstreeks:

- Bachelor of Science in de pedagogische wetenschappen
- Bachelor of Science in de onderwijskunde

Voor een aantal diploma's (academische bachelors/masters en professionele bachelors) werden specifieke verkorte trajecten ontwikkeld die je toegang geven tot de masteropleiding.

Meer informatie over de verkorte programma's vind je op ppw.kuleuven.be/onderwijs/opleidingen/verkortetrajecten.html

Programma

De master in de pedagogische wetenschappen bestaat uit 120 studiepunten. Je volgt de gemeenschappelijke stam en kiest daarnaast voor een van de drie opties: onderwijs- en opleidingskunde, sociale en culturele pedagogiek of orthopedagogiek. Afhankelijk van de optie loop je ook 16 of 20 weken stage. Je maakt een masterproef die aansluit bij je gekozen afstudeerrichting. Ten slotte vul je je programma verder aan tot 120 studiepunten met keuzeopleidingsonderdelen. Je kunt er ook voor kiezen om al een gedeelte van het theoretische luik van de specifieke lerarenopleiding te integreren in je masteropleiding.

MASTER OF SCIENCE IN DE PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN 120 studiepunten

OPLEIDINGSONDERDEEL	SP
---------------------	----

Gemeenschappelijke stam

• Masterproef, deel 1	10
• Masterproef, deel 2	14
+ 1 methodologisch opleidingsonderdeel naar keuze	

Optie onderwijs- en opleidingskunde

Richtingsstam onderwijs- en opleidingskunde (verplicht)

• Vraagstukken uit de onderwijspsychologie	5
• Didactiek van de lerarenopleiding	5
• Begeleiden van groepswork en procesgerichte teamcoaching m.i.v. practicum	5
• Beleid van onderwijs en permanente vorming	5
• Onderwijs-effectiviteit	5
• Vraagstukken didactiek van het ervaringsgericht onderwijs	5
• Meten en evalueren in onderwijs en opleiding	5
• Onderwijsvernieuwing en schoolontwikkeling	6
• Professional Training and Development in Profit and Non-Profit Sector	5
• Economics of Education, Training and Lifelong Learning	5
• Designing Learning Environments	5

Praktijk- of onderzoeksstage onderwijs- en opleidingskunde	20
---	-----------

Keuze

Je vult je programma aan tot 120 studiepunten met opleidingsonderdelen uit de andere opties, uit andere masteropleidingen aan de K.U.Leuven of uit het keuzevenster specifieke lerarenopleiding.

Optie sociale en culturele pedagogiek

Richtingsstam sociale en culturele pedagogiek (verplicht)

• Labo: ontwerpen van educatieve praktijken	14
• Pedagogisch erfgoed	5
• Intergenerationele pedagogiek	5
• Beleid van onderwijs en permanente vorming	5
• Gemeenschap, stedelijkheid en digitalisering	5

OPLEIDINGSONDERDEEL	SP
• Pedagogische theorie en samenleving	4
• Thema's en kwesties in de sociale en culturele pedagogiek	5
• Issues in Global and Intercultural Education	5
• Anthropology of Children and Youth	5
Praktijk- of onderzoeksstage sociale en culturele pedagogiek	20

Keuze

Je vult je programma aan tot 120 studiepunten met opleidingsonderdelen uit de andere afstudeerrichtingen, uit andere masteropleidingen aan de K.U.Leuven of uit het keuzevenster specifieke lerarenopleiding.

Optie orthopedagogiek

Richtingsstam orthopedagogiek (verplicht)

• Orthopedagogiek, m.i.v. deontologie en beroepsethiek	5
• Onderwijs aan kinderen met specifieke noden	5
• Diagnostiek in de orthopedagogische hulpverlening m.i.v. practicum	8
• Orthopedagogische interventies m.i.v. practicum	8
• Beleid inzake orthopedagogische hulpverlening	5

Richtingsstam orthopedagogiek (keuze)

Je kiest twee opleidingsonderdelen uit onderstaande groep:

• Thema's uit de gezinspedagogiek	5
• Thema's uit de orthopedagogiek: gedrags- en opvoedingsproblemen	5
• Thema's uit de orthopedagogiek: handicap en ontwikkelingsstoornissen	5
• Thema's uit de orthopedagogiek: leerstoornissen	5
• Topics in Parenting and Special Education	5

Stage

20/25

Je kiest één stage

• Onderzoeksstage in de orthopedagogiek	20
• Praktijkstage in de orthopedagogiek	25

Indien je kiest voor een praktijkstage, volg je ook het opleidingsonderdeel verdieping en casuïstiek in orthopedagogische diagnostiek en hulpverlening, in het domein dat aansluit bij je stage (functiebeperking en ontwikkelingsstoornissen, leerstoornissen en leerbegeleiding, onderwijs aan kinderen met specifieke noden, gedrags- en opvoedingsproblemen of uit huis geplaatste minderjarigen in de jeugdzorg).

Keuze

20/25

Je kiest minstens één opleidingsonderdeel uit een van de volgende keuzevensters: gedrags- en opvoedingsproblemen, leerlingenbegeleiding en leerstoornissen of functiebeperkingen. Daarna vul je je programma aan tot 120 studiepunten met opleidingsonderdelen uit de andere opties, uit andere masteropleidingen aan de K.U.Leuven of uit het keuzevenster specifieke lerarenopleiding.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de opleidingsonderdelen en het uurrooster:
www.onderwijsaanbod.kuleuven.be

Studeren in het buitenland

Wil je je horizon verruimen? Onze faculteit biedt de mogelijkheid tot internationale uitwisseling van minimum drie maanden tot maximum één academiejaar met een andere Europese universiteit. Er zijn overeenkomsten met meerdere Europese universiteiten in verschillende domeinen binnen onderwijs- en opleidingskunde, sociale en culturele pedagogiek en orthopedagogiek. Er bestaan, afhankelijk van de specialisatie die je kiest, ook mogelijkheden om je stage in het buitenland te doen, en dit zowel binnen Europa als ver daarbuiten. Misschien is dit ook iets voor jou?

Kijk ook eens op

www.ppw.kuleuven.be/erasmus of www.kuleuven.be/erasmus

Beroepsuitwegen

Pedagogen komen vooral terecht in die sectoren waar men ze zou verwachten en waarvoor ze ook opgeleid zijn: het onderwijs, de gezondheids-, welzijns- en socioculturele sector. Elke optie leidt tot specifieke beroepsuitwegen zoals hieronder beschreven. Studenten uit de verschillende opties kunnen echter ook in arbeidscontexten terechtkomen die door de andere opties beoogd worden, waarbij ze door hun specifieke bekwaamheid eigen accenten zullen leggen. Ten slotte kunnen studenten uit elke afstudeerrichting ook kiezen voor een onderzoeksloopbaan aan de universiteit als doctorandus of wetenschappelijk medewerker.

Optie onderwijs- en opleidingskunde

Het werkerrein van onderwijs- en opleidingskundigen is erg verscheiden: hogescholen (lectoren, coördinatoren, afdelingshoofden), centra voor arbeidsbemiddeling, jeugdverenigingen, Centra voor Leerlingbegeleiding, hrd-units in organisaties, de koepels van inrichtende machten van scholen, centra voor nascholing van volwassenen, het Departement Onderwijs, de Vlaamse Onderwijsraad, opleidingscellen in bedrijven, consultancybedrijven en trainingsinstituten voor profit en social profit, de brede educatieve sector (musea, uitgevers ...), studiediensten, de ontwikkelingssamenwerking, universitaire centra ... Binnen deze waaier aan tewerkstellingsplaatsen vervul je als onderwijskundige en als opleidingskundige of arbeidspedagoog diverse functies die tot vier domeinen te herleiden zijn. Binnen vorming en opleiding help je het curriculum en de aanpak uit te tekenen, zelf incompanytrainingen te ontwikkelen, intake voor opleidingen te verzorgen en opleidingen te evalueren. Als leerlingbegeleider en systeembegeleider heb je een centrale taak in de implementatie van kwaliteitszorg en de optimalisering van de praktijk op schoolniveau. Een derde domein heeft betrekking op de beleidscontext: vorm geven aan de regelgeving en inspireren tot en uitwerking van beleidsbeslissingen zoals leerplannen. Binnen onderzoek en ontwikkeling ten slotte werk je mee aan onderwijskundig onderzoek aan de universiteit of andere instellingen. Daarbij hoort ook het op een wetenschappelijke basis ontwikkelen van concrete tools voor de onderwijspraktijk, zoals educatieve pakketten, e-learning tools, speelleersets en interactieve programma's.

Optie sociale en culturele pedagogiek

Overall waar volwassenen en jongeren zich verder willen ontplooiën, zich willen verdiepen in actuele vraagstukken of willen opkomen voor meer zeggenschap en participatie in de samenleving, kunnen sociaal en cultureel pedagogen een bijdrage leveren als adviseur, vormingswerker, onderzoeker, projectleider of coördinator. Sociaal en cultureel pedagogen kunnen leidinggevende en uitvoerende taken opnemen in sociale en culturele verenigingen, vormingsinstellingen, sociale bewegingen, organisaties voor ontwikkelingssamenwerking, artistieke organisaties, educatieve diensten van musea, in de media, in arbeidsorganisaties rond thema's zoals interculturalisering, beleidsfuncties aan de overheid of als coördinator in de zorg voor niet-begeleide allochtone minderjarigen.

Daarnaast zijn er interessante posities binnen voorzieningen van de bijzondere jeugdzorg, organisaties die zich richten op de vrijetijdsbesteding van personen met een handicap of in hogescholen waar men als docent of onderzoeker aan de slag kan. Ook de taak van zorgcoördinator in het onderwijs of het coördineren van een centrum voor basiseducatie behoort tot de tewerkstellingsmogelijkheden van de sociaal en cultureel pedagoog.

Ten slotte starten veel afgestudeerden in het basiswerk binnen jeugdorganisaties, samenlevingsopbouw of centra voor maatschappelijk werk, om daarna in deze sectoren door te stromen naar meer leidinggevende functies.

Optie orthopedagogiek

Het takenpakket van de orthopedagoog hangt sterk samen met de organisatie waarin hij/zij is tewerkgesteld. Globaal buigen orthopedagogen zich over de opvoedings- en ontwikkelingsnoden van kinderen en jongeren of de ondersteuningsnoden van personen met een handicap. Ze werken hiervoor nauw samen met andere betrokkenen zoals ouders, leerkrachten en begeleiders om hen te ondersteunen in de dagelijkse onderwijs-, opvoedings- of begeleidingstaken. Ten slotte voeren orthopedagogen ook beleidsgerichte taken uit in organisaties, bijvoorbeeld door een pedagogisch beleid uit te stippelen of als coördinator van zorg- en begeleidingsdiensten op te treden.

Traditioneel zijn veel orthopedagogen werkzaam in de welzijns- en gezondheidssector zoals in de zorg voor personen met een handicap en hun directe omgeving, de bijzondere jeugdzorg voor gezinnen in problematische opvoedingssituaties en/of jongeren met psychosociale problemen, bij Kind & Gezin, de geestelijke gezondheidszorg, de pediatrie en de revalidatiesector. Daarnaast zijn er ook heel wat tewerkstellingsmogelijkheden in de onderwijssector: in het buitengewoon onderwijs, in de Centra voor Leerlingenbegeleiding of als zorgcoördinator in een school. Ten slotte vinden orthopedagogen ook de weg naar studiediensten en het hoger onderwijs.

Meer details over de beroepsuitwegen van pedagogen vind je terug op www.kuleuven.be/toekomstigestudenten/studieaanbod/bachelors/opleidingen/pedagogie.html

Dienst Communicatie

Oude Markt 13 bus 5005

BE-3000 LEUVEN, België

tel. + 32 16 32 40 10 • fax + 32 16 32 40 14

onderwijscommunicatie@kuleuven.be

www.kuleuven.be

Meer info

www.kuleuven.be/ma/mpedwet

www.mastersinleuven.be

Infomomenten

www.mastersinleuven.be/infomomenten

Publicaties

www.mastersinleuven.be/publicaties

Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen

Dekenstraat 2 bus 3700

3000 LEUVEN

info@ppw.kuleuven.be

www.ppw.kuleuven.be

www.ppw.kuleuven.be/onderwijs/opleidingen/

Wil je meer weten over onze studentenvereniging?

Surf naar de website van de Pedagogische Kring: www.pedagogischekring.be

Deze folder biedt een zo volledig mogelijk beeld van een van de masteropleidingen die de K.U.Leuven organiseert. Er kunnen echter altijd wijzigingen op het vlak van de programmaopbouw worden goedgekeurd. De informatie in deze folder kan de universiteit dan ook juridisch niet binden. De meest recente informatie over het onderwijsaanbod vind je op www.onderwijsaanbod.kuleuven.be

Bijgewerkt tot december 2011

Wettelijk depot 2011/1082/65